

“SVĒTNAKTIS” JEB GARA MISTĒRIJA

“Divpadsmit Svētās naktis
ir izšķirošas visai mūsu nākamā gada dzīvei un liktenim.
Tajās var tikt iedēstīta mūsu gribas labā sēkla.

Īpaši svarīgs ir tas, ko mēs uzņemamies Jaungada naktī.

Šajā naktī mūsu tautas gars uz dažiem mirkļiem atlaiž mūs brīvībā. Un šajos mirkļos mūsu domas uztver visaugstākās hierarhijas, kas piešķir tām īstenošanās spēku.”

Rūdolfs Šteiners

ORĶESTRA UZSKAŅOŠANA

Divpadsmit naktis (24.12 – 5.01; Jaungada nakts ir īpaša un šeit netiek ieskaitīta) un trīspadsmit dienas (25.12 – 6.01) var pārdzīvot kā svētas. Kurš uzņemas pavadīt šo laiku klusāk un vērigāk nekā parasti un mēģina ieklausīties savas dvēseles dziļākajās kārtās, tas varēs novērot sevi īpatnējo spēli starp tumsas un gaismas spēkiem. Tie var pieņemt tēlainas formas, kuras atgādina kopš bērnības pazīstamu pasaku tēlus. Vismīļākajās pasakās, teikās un leģendās vienmēr runa ir par gaismu un tumsu, par labo un ļauno, par princesēm un pūķiem, bet tajās vienmēr piedalās arī trešais, svarīgākais, spēks – varonis, kurš galu galā uzvar tumsu un atbrīvo gaismu. Pārdzīvojot šo gaismas un tumsas cīņu savā dvēselē, mēs varam ievērot, ka paši brīžiem jūtamies kā sagūstītā princese vai princis-varonis, kurš vispirms iet cauri dažādiem pārbaudījumiem, tad, pierādījis savu nodomu nesavtīgumu, saņem kādu burvju ieroci un ar to uzvar pūķi, kurš viņa priekšā pēkšņi zaudē visu savu baiso varu. **Par šī trešā spēka dzimšanu mums vēsta svēto nakšu mistērija**, jo tikai līdz ar Jēzus piedzimšanu uz Zemes gaišo spēku Kungam tika radīta iespēja reiz paveikt savu garīgo Varoņdarbu visas cilvēces glābšanā jeb pestīšanā no bojāejas. Kopš tā laika mēs dzīvojam Kristus gaismas caurstrāvotā pasaulē. Mums tikai jāiemācās to saredzēt caur ārējās pasaules tumsu. Svētās dienas un, it sevišķi, naktis tam ir brīnišķīgi piemērotas. Izmantojot dienas dvēseles uzskatīšanai, naktīs mēs varam piedzīvot sava likteņa mistēriju.

***

Ja tam pievērs uzmanību, tad var sajust, ka starp Ziemassvētku nakti un Trīs ķēniņu dienu laiks it kā apstājas, pulkstenis pārstāj to skaldīt mirkļos, minūtēs un stundās, dvēselē iestājas miers un īpašs klusums, kurā var sadzirdēt to, ko parasti nedzird.

Šajā laikā Debesis satiekoties ar Zemi. Lai nu kā, garazinātne pievērs mūsu uzmanību tai patiesībai, ka šajās dienās un naktīs var sadzirdēt sava veida prelūdiju nākamā gada simfonijai. Katrā no šīm naktīm ir iespējams ieskatīties, ieklausīties un iejusties katra nākamā gada mēneša tēmā. Ja mēs pacentīsimies skaidri noformulēt sev būtiskos jautājumus par mūsu un pasaules likteņiem, mums ir iespēja saņemt atbildes vai mājienus, kur tās meklējamas. Par to, ka atbildes tiek sniegtas, nevar būt šaubu. Vai jautājumi tiks sadzirdēti, ir atkarīgs tikai no tā, cik patiesi un būtiski tie ir.

Turpmāk mēģināsim pakāpeniski noskaidrot, ko tas viss nozīmē un kā to saprast, lai gūtās atziņas varētu uzmodināt mūsu “labo gribu”.

Z E M E I R D Z Ī V A B Ū T N E

SAULGRIEŽI

Guļ Zemes dvēsele
karstajā vasaras laikā,
tad staro gaiši
Saules spogulis
ārējā telpā.

Modra ir Zemes dvēsele
aukstajā ziemas laikā,
tad garīgi spīd
patiesā Saule
iekšējā esmē.

Vasaras priecīgā diena
ir Zemes miegs.
Ziemas Svētā nakts
ir Zemes diena.

Rūdolfš Šteiners
1920. gada Ziemassvētki

Garazinātne mums māca, ka pēc ziemas saulgriežiem Zeme pamostas, savukārt vasarā tā guļ. **Kā to saprast?**

Zemes būtne ir līdzīga cilvēkam. Tāpat kā viņam, tai ir **fiziskā miesa** – viss, ko mēs apzīmējam ar jēdzienu “matērija”. Abas sastāv no tām pašām fiziskajām vielām, par ko var pārlicināties, vērojot cilvēka līķi pēc nāves: pēc zināma laika tas kļūst par “pīšļiem” un savienojas ar zemi.

Zemes fizisko miesu caurstrāvo **dzīvība** – ko sevī nes tās ūdeņi. Un cilvēka dzīvība caur viņa asins un limfvadu cirkulējošiem šķidrumiem ir nesaraujami saistīta ar Zemes dzīvību. Ja Zeme nebūtu dzīva, nebūtu arī dzīva cilvēka.

Acīmredzami arī gaiss mums ir kopīgs: no mūsu pirmās ieelpas līdz pēdējai izelpai viens un tas pats gaiss pārmaiņus atrodas gan mūsos, gan ārpus mums – Zemi aptverošajā atmosfērā.

Kas cilvēkā līdz šim vēl nav nosaukts? Kas atšķir viņu no visām pārējām dabas valstībām? To mēs zinām kopš skolas laikiem: viņa spēja domāt! Mēs varētu jautāt, vai arī Zeme spēj domāt? Un, ja var, tad kāds tam sakars ar cilvēka domāšanu? Tas vairs nav tik acīmredzams. Acīm ne, bet varbūt domāšanai?

Kad cilvēks var domāt? Kad cilvēka gars, kas miegā atrodas garīgajā pasaulē, ienāk viņa ķermenī un caur to sāk uztvert apkārtējo pasauli. Cilvēks pamostas un spēj domāt. Arī Zeme pamostas tādēļ, ka tās Gars nolaižas no garīgās pasaules un savienojas ar Zemi. Tas notiek ik gadu, 21. decembrī. Parasti cilvēks nomoda stāvoklī pavada vienu dienu, bet Zemes diena ilgst pusgadu.

Ko domā cilvēks, būdams nomodā, mums ir zināms priekšstats, bet par Zemes domām – diez vai. To skolā nemāca, arī mūsu personīgā pieredze klusē.

Lai mēs varētu virzīties tālāk, vispirms jānoskaidro, **kas vispār ir gars?** Lai to saprastu, nepieciešams šo vārdu piepildīt ar tam atbilstošu saturu, it kā pakāpeniski slīpējot šī jēdziena šķautnes vienu pēc otras, kamēr tas kļūs pietiekami caurspīdīgs, lai mēs varētu teikt: Kā es līdz šim varēju dzīvot, to nezino! Tas taču ir tik pašsaprotami.

KAS IR GARS?1

Mēģināsim šo jēdzienu piepildīt ar tam atbilstošu saturu, lai vairs nebūtu jāmulst, kad, piemēram, mūsu bērns, sasniedz zināmu vecumu, pēkšņi jautā: Kas tas ir - gars? Jo, tikai konfrontējot ar šo jautājumu, vairums mūsdienu cilvēku pēkšņi atskārš, ka, dzirdot un pašī lietojot šo vārdu, nekad nav aizdomājušies, kas tas īsti ir. Kaut kas līdzīgs dvēselei? Baznīcas īpašums? Spoks? Vai vienkārši "garaiņi", ko ražo mūsu smadzenes?

Sākšu ar apgalvojumu: cilvēka gars ir tas, ko viņš var pārdzīvot kā savu Es, viņa pašapziņa - kvalitāte, kas ļauj viņam orientēties apkārtējā pasaulē, spriest par lietām un notikumiem, saprast to jēgu, nospraust mērķus un meklēt ceļus to sasniegšanai, risināt problēmas, atšķirt derīgo no nederīgā, labo no ļaunā, būtisko no nebūtiskā. Citiem vārdiem, tā ir instance cilvēkā, ko var uztvert kā viņa vadoni, padomdevēju, sargu, tiesnesi un daudz ko citu, kas, galu galā, nosaka viņa dzīves kvalitāti, saturu un virzību.

Uz to varētu iebilst: ja visas nosauktās darbības izriet no vienas būtnes, kuru tu sauc par garu, rodas jautājums – kurš tam ir piešķīris tik svarīgas pilnvaras? Kā tas zina, kas ir labi un kas slikti, kā arī visu pārējo? Un ar kādu spēku tas paveic visu minēto?

Sāksim ar pēdējo jautājumu: **Ar kādu spēku gars veic savu darbu?** – Ja, paturot to prātā, vēlreiz pārskatīsim minētos apgalvojumus, tad atklāsies, ka tas viss tiek sasniegts domāšanas ceļā. "**Domāšana** ir cilvēka spēja pievienot noteiktām uztverēm atbilstošus jēdzienus, apvienot tos jēgpilnās grupās, paceļoties pie arvien aptverošākiem jēdzieniem, un šādi vest cilvēku pie patiesības."²

Kā tas zina, kas ir labi un kas slikti? – Tas atrodas ārpus labā un ļaunā. Tas ir tīra apziņa. Tādēļ tas par visu var spriest patiesi.

Kurš ir piešķīris tam tik svarīgas pilnvaras? – Nevienš. Pamodies gars ir pašpietiekams fenomens un balstās tikai pats sevī, tāpat kā Dievs. Jo cilvēka gars ir radīts "pēc Dieva vaiga un līdzības" tieši attiecībā uz šo īpašību.

Pieņemsim, ka tas attiecas uz cilvēka garu; kas tādā gadījumā ir Zemes gars?

Garazinātne mums atklāj: kopš Golgātas notikumiem, jau 2000 gadus **Zemes gars ir Kristus.**

---

¹ Papildus lasāmviela: J.D. «Kas ir cilvēka gars, dvēsele un miesa?» https://195adac9-8b26-45e0-9979-ab743d95bb12.filesusr.com/ugd/2a376a_30af8c0aa451475eae5edfc4ed4a37c7.pdf

² Rūdolfs Šteiners "Brīvības filosofija"

SVĒTĀ NAKTS

**“Uzmodiniet sevī Svētās nakts gaismu,
un tā spīdēs jums un jūsu līdzcilvēkiem arī ārējās pasaules tumsā.”**

Lūkasa Jēzus zēna vārdi, izteikti viņa mātei tūlīt pēc piedzimšanas.

(no R. Šteinera “Jaunās Izīdas meklēšana”)

Atskatoties uz pēdējo 20 – 25 gadu notikumiem pasaules dzīvē, var redzēt, ka tās virspusē liesmo tā sauktais “hibrīda karš” pret cilvēci un pašu cilvēciskumu. Neredzamas Mamona aģentūras visā pasaulē arvien atklātāk un agresīvāk īsteno visu tradicionāli cilvēcisko vērtību diskreditēšanu un izkropļošanu. Tā neskaitāmie aģenti arvien skaļāk un nekautrīgāk sludina dažādas ačgārnības, caurauž pasauli ar meliem, mulsinot cilvēku prātus un iztukšojot viņu dvēseles, lai piepildītu tās ar dažādiem surogātiem.

Mūsu civilizācija acīmredzami slīkst arvien dziļākā materiālismā, virtuālā elektroniskā pasaule ir ceļā pie galīgas uzvaras pār Dieva radīto dzīvo un trauslo pasauli; zaimot visu, kas vēl nesē cilvēkiem bija svēts, ir kļuvis par modes trendu; šodien viss ir pērkams un pārdodams, ieskaitot pašu miesīgo cilvēku – kopumā vai pa daļām – un viņa nemirstīgo dvēseli. Dzīvais, domājošais un mīlošais cilvēks tiek pasludināts par Zemes balastu, kaitīgu dabas resursu iznīcinātāju. Viņš tiek iesaistīts konkurences cīņā ar robotiem, un viņam kā “radības kronim” draud pilnīga sakāve un pazušana.

Tas viss un daudz kas cits, ko katrs no mums var novērot un piedzīvot sev apkārt, notiek mūsdienu pasaulē, un neizskatās, ka šī tendence atslābs un paši no sevis atnāks “labie vecie miera laiki”...

Vai šajā sakarā kā brīnums neskan stāsts par to, ka atliek mums uz kādu brīdi novērsties no ārējās jezgas un iegrimt savas iekšējās pasaules siltajā klusumā, lai pēc kāda brīža Ziemassvētkiem raksturīgais noskaņojums dvēselē uzaustu ar elementāru spēku: miers un labestība, godbijība un maigums, apbrīns un pateicība, bet visam pāri skaidra nojausma, ka šajā mirklī dzīvē ienāk kas absolūti jauns, nekad nebijis, vēl nezināms, neaptverams. Lai to aptvertu, šķiet, vajadzīgas citas maņas, citas jūtas, cita domāšana, bet tajā pašā laikā tas ir tik tuvs un pazīstams, kaut kur visdziļākajā dvēseles kārtā absolūti saprotams: vienīgais attaisnotais dzīves mērķis. Tieši šis elementārais spēks, ar kuru “labā vēsts” ienāk mūsu dvēselē, ļauj nešaubīties par tās realitāti. Tā ienāk droši, kā savās mājās, izgaismo to līdz pēdējam kaktiņam un piepilda ar savu, īpašo mieru: “Savu mieru dodu jums, ne tā, kā pasaule dod!” Tas nav vis par lielu naudu nopirktais komforta miers, bet gan tāds, kas veidojas taifūna acī, kas ļauj saglabāt gara klātbūtni jebkurā situācijā.

Tas, protams, lielā mērā ir personīgs pārdzīvojums, bet tādēļ tas nav mazāk patiess. Katrā ziņā, ja izdodas ilgāk pakavēties šajā dzīvajā klusumā, tajā arvien skaidrāk sāk augt kāda klusa, mierpilna bet vienlaicīgi nopietna, stingra balss: “Mostieties, atveriet savas sirdis, lai reiz saņemtu īsto dāvanu, kas piešķirs jums nepieciešamo spēku, pasargās no iznīcības un ļaus sasniegt jums nosprausto skaisto mērķi.” Skaidri kļūst jūtama kāda apzināta, bezgala labestīga klātesme, kas iedveš dziļu pašāvēību.

Kāda sena gudrība saka: Nekas nenotiek nejauši vai velti. Visam, kas notiek, ir sava jēga un nozīme. Aiz katra ļaunuma slēpjas kāds labums. Tas tikai jāatklāj. Kurš var to izdarīt?

Tas, kura rīcībā ir gars.

BRĪVĪBAS NOSLĒPUMS

Tā tad vēlreiz: kas ir gars? Tas galvenokārt ir domāšanas meistars. Dievs ir tīrs gars, tā tad – varenākais pasaules domātājs. Visa mūsu pasaule ir radīta pēc Dieva ieceres, un šīs ieceres mērķis un kronis ir cilvēks. Kādēļ tāds gods? Tādēļ, ka cilvēks tika radīts kā Dievam līdzīga būtne. Kad Dievs uzrunāja Mozu no krūma, kas “dega un nesadega”³, un Mozus jautāja: “Kā tevi sauc?” – atbilde bija: “Es esmu, kas Es esmu.” Tas ir gara vārds, kādā Dievs sauc sevi. Bet tas zināmā mērā ir arī cilvēka iekšējais vārds. Neviena cita būtne nevar par sevi teikt: “**es.**” Kad pasaules mērķis tiks sasniegts un cilvēks saņems savu kroni, uz tā būs rakstīts: “**Es esmu, kas Es esmu.**” Bet tikmēr starp mazo un lielo gara vārdu norisinās dramatiska dzīves mistērija – cīņa par brīvību. Tas nozīmē, ka īstais kronis ir jānopelna. Mazais “es” ir tikai apsolījums, mājiens, par ko tas var kļūt, ja jaudās sevi pārvarēt.

Lūk, lai palīdzētu šajā nebūt ne vieglajā ceļā, viņam abās pusēs tiek pielikti divi pavadoņi, kuri noliek tā priekšā dažādus šķēršļus, izjauc viņa nodomus, sazaro viņa ceļus un liek maldīties, aizmiglojot skatienu un ļaujot kļūdīties, kārdina un mulsina, apdāvina un apzog, iepriecina un apbēdina... Kādēļ tā?

Lai mudinātu viņu arvien no jauna sev jautāt: “Kas es īstenībā esmu un ko patiešām gribu šajā dzīvē panākt? Kas no manis tiek gaidīts? Kā es varu palīdzēt citiem? Kas ir mani patiesie draugi un pretinieki?”, līdz kamēr cilvēks varēs sev un visai pasaulei teikt: “Es esmu tas, kurš nosaka savas vēlmes, domā savas domas, veic savus darbus – iet savu ceļu; Es esmu, kas Es esmu.”

Tas, ka cilvēki šo palīdzību raduši saukt par ļaunumu, ir tikai attīstības likumu nezināšanas sekas. Un, jo ilgāk cilvēce izvairīsies šos likumus iepazīt un vadīties pēc tiem savā dzīvē, jo skaļāk “ļaunums” tai uzmāksies. Lūk, tas ir tas, ko mēs šodien varam vērot ārējā dzīvē.

***

“Prāts saka: Kāpēc Dievs ir radījis sāpēm un ciešanām pilnu dzīvi? Kāpēc viņš nevarēja radīt labāku stāvokli – bez ciešanām un mokām, jo viņš taču ir visu lietu pamats un sākums? Kādēļ viņš pacieš pretestību? Kādēļ neiznīcina ļauno, lai visās lietās būtu tikai labais?

Atbilde: Nevienam nevar iepazīt sevi bez pretestības; ja cilvēkam nav nekā, kam pretoties, viņš arvien iet prom no sevis un nekad netiek atpakaļ sevī. Tā kā viņš nevar nonākt atpakaļ sevī kā vietā, no kuras sākotnēji nācis, viņš nezina, kas viņš īsti ir.

Ja dabiskam cilvēkam dzīvē nebūtu nekādas pretestības un mērķa, viņš nekad nejautātu par savu izcelsmi. Tad dabiskam cilvēkam Dievs paliktu nezināms.” (Jākobs Bēme, “Teosofija jeb augstvērtīgie dievišķās apceres vārti”)⁴

Ikviens cilvēks patiesība ir Dieva plāna daļa, kas attiecas tieši uz viņu, tādēļ nevar būt šaubu, ka tā cilvēkam ir sasniedzama, un reiz viņš to atpazīs. Ja vien meklēs.

---

³ Mos.3:2;13-14.

⁴ Jacob Böhme, “*Theosophie oder hochteuere Pforte von göttlicher Beschaulichkeit*”,

TUMŠAIS LAIKMETS

“Tas bija laiks,
kad cilvēks visvairāk attālinājās no garīgās pasaules
un tādēļ arvien ciešāk un dziļāk iesaistījās fiziskajā pasaulē. Tas bija nepieciešams, lai
pakāpeniski novestu
viņa pašapziņu līdz visaugstākajai attīstības pakāpei.
Jo, tikai pārvarot rupju ārējās pasaules pretestību,
cilvēks varēja iemācīties atšķirt sevi no pasaules
un sajusties kā patstāvīga būtne.
Šo pēdējo laikmetu tā arī sauc:
Kali Yuga jeb Tumšais laikmets.”

Rūdolfs Šteiners

(GA 118/1)

Lai labāk saprastu, no kurienes mēs nākam, uz kuriem ejam un kas mums šodien darāms, īsi atskatīsimies uz cilvēces tapšanas ceļu. Darīsim to, paturot prātā, ka tie esam mēs paši, kuri šos ceļus esam gājuši, un ka šī pieredze ir dziļi jo dziļi ierakstīta mūsu pašreizējā miesā un kaulos. Tikai mūsu prāts to ir aizmirsis. Tādēļ tik izplatīts ir viedoklis, ka cilvēki vienmēr bijuši tādi, kādi tie ir šodien. Un pēc tā tiek secināts, ka arī nākotnē cilvēka dabā nav gaidāmas lielas pārmaiņas. Ja tie, kuri tā domā, varētu iejusties savos kaulos vai asinīs, viņi saprastu, cik aplams ir šāds viedoklis. To var saprast, uzmanīgi pavērojot jebkura bērna attīstības posmus, kuri noteiktā veidā atkārtoti visas cilvēces tapšanas procesu, vai uzmanīgi papētot senās liecības.

Seno ebreju svētie raksti, kurus mēs pazīstam kā “Veco Derību”, kā arī daudzi citu tautu eposi un mīti, stāsta par mūsu pasaules radīšanu un tās turpmākajiem likteņiem līdz noteiktam vēsturiskam punktam. Stāstos tiek izmantoti dažādi tēli, tie tiek stāstīti dažādās valodās, un to stils atbilst dažādu kultūru īpatnībām, tajos attēlotās būtnes tiek sauktas dažādos vārdos, tomēr visos šajos stāstos var saskatīt vienu un to pašu vadmotīvu, atpazīt vienus un tos pašus svarīgos notikumus un raksturīgās būtnes. Visos, tā vai citādi, tiek stāstīts par dievišķas būtnes nāvi un apsolīta tās augšāmcelšanās, kas ļaus jaunai gaismai gūt uzvaru pār veco pasauli pārņēmušo tumsu.

Tas ļauj domāt, ka principā visai cilvēcei ir kopīga izcelsme un kopīgi ejami ceļi. Pavisam senos laikos tā arī bija, vēlāk izveidojās dažādas rases, tautas, ciltis ar saviem īpašiem dieviem, valodām, paražām utt., kamēr atsevišķais cilvēks kā indivīds nostājās pretī visam, kas nav viņš pats. Bet šis process ilga tūkstošiem gadu. Sākumā Zemes un debesu pasaules netika īpaši nošķirtas. Tajos senajos laikos paši dievi mācīja cilvēkus, kā organizēt savu dzīvi, ko ēst un dzert, kā aizsargāties no dabas stihijām, ko mīlēt, ko nīst, ko pielūgt un no kā vairīties – līdz pēdējam sīkumam. Cilvēkiem tikai atlika sekot dievu pamācībām. Tajos laikos visiem cilvēkiem piemita noteikta veida sapņaina gaišredzība, kas darīja iespējamu pasīvu komunikāciju ar dieviem. Ar laiku šī spēja atslāba, garīgā pasaule ar tās dzīvo gudrību pamazām izdzisa no cilvēku apziņas. Gadsimtiem ilgi tā vēl bija pieejama tikai nedaudziem izredzētajiem, īpašās mistēriju skolās sagatavotiem iesvētītajiem, taču beigu beigās arī viņiem garīgās pasaules gaisma nodzisa, cilvēku interesi arvien vairāk saistīja fiziskā pasaule. Zeme iegāja Tumšajā laikmetā, kura uzdevums bija pilnībā atvienot cilvēci no augstākās vadības un pievērst tās uzmanību materiālajai pasaulei. Senā gudrība vēl kādu laiku tika

glabāta un kopta tradīcijās kā sastingušu baušļu un priekšrakstu kodeksi, bet tajos vairs nebija dzīvības, tādēļ tie tikai iztukšoja, nocietināja cilvēku dvēseles un izžāvēja viņu ķermeņus, padarot tos pieejamus smagām fiziskām un dvēseliskām slimībām kā spitālība, podagra, apsēstība. Šajās parādībās pilnā mērā izpaudās laikmeta tumšā puse. Radības mērķis – patstāvīga individualitāte varēja nobriest, tikai izturējusi šo pārbaudījumu.

LAIKMETU MIJA UN LABĀ VĒSTS

„Kas īsti ir ‘labā griba’?

Oktismā labā griba nozīmē rīcību, kas vadās pēc gara, meditatīvi saskaņojot savus nodomus ar garīgajām hierarhijām. Drudžainai aktivitātei, turklāt nesaskaņotai ar garīgās pasaules impulsiem, šajā ziņā nav nekā kopīga ar labo gribu.”

Rūdolfs Šteiners

Vispirms mēģināsim iztēloties, ko cilvēkiem nozīmē novērsties no garīgās vadības? Gadu tūkstošiem viņi bija raduši izpildīt tikai dievu, priesteru, ķēniņu, virsaišu vai uzraugu norādījumus un pavēles un, ja arī mēģināja tos pārkāpt vai nepildīt, tūlīt tika bargi sodīti par to.

Tas nozīmē, ka brīdī, kad saikne starp dievišķo vadību un cilvēkiem tika pārrauta, labvēlīgo dievu un padomdevēju vietu ieņēma citas, zemākas garīgās būtnes, kuras nebūt nebija ieinteresētas cilvēku patstāvībā, toties labprāt izmantoja viņu tieksmi pēc svešas vadības saviem nolūkiem. Tās atrada pieeju cilvēkam caur viņa zemapziņu. Tādēļ cilvēka priekšā pavērās neskaitāmi maldu ceļi. Mazais ego jau bija noteiktā mērā attīstīts un, palicis bez gudras vadības, padevās visiem kārdinājumiem, ļaujot vaļu viszemākajām kaislībām. Neskaitāmi dēmoni apsēda cilvēkus, mulsināja viņus un lika kalpot sev kā elkiem, ar asiņainiem upuriem un neķītrām izdarībām. Cilvēki kļuva arvien slimāki un bezpalīdzīgāki. Laikā, kad cilvēces likteņa svārsti sasniedza vēsturiski zemāko un garīgā nozīmē vistumšāko punktu, izmisušo cilvēku lūgšanas un vaimanas skanēja pār visu Zemi, un nebija neviena, kurš varēja tiem palīdzēt. Nebija vairs zināms, vai pravietojums par Pestītāju joprojām ir spēkā, un, ja arī būtu, šī notikuma dienu un stundu nezināja neviens.

Lūk, šeit mēs sasniedzam **Laikmetu miju** – vēsturisku brīdi, līdz kuram sniedzas seno mītu aprakstītie notikumi un kas savulaik tika atzīts par Jaunās ēras atskaites punktu, jo tajā brīdī piepildījās gadu tūkstošiem cilvēcei sludinātais un visās tautās ar cerību gaidītais apsolījums. Šo prieka vēsti nabaga gani saņēma no Dieva eņģeļa: “Redziet, es jums pasludinu lielu prieku, kas jāaiznes visai cilvēcei, jo jums šodien ir dzimis Pestītājs, kas ir Kristus, Kungs... Un pēkšņi ap eņģeli bija debesu kori; tie slavēja Dievu un sauca: Dieva atklāsme augstienēs, miers uz zemes cilvēkiem, kuriem labā griba.” (Lūkas 2: 10-14)

Zinot šī notikuma priekšvēsturi un tā nozīmi visiem nākamajiem laikiem, nevar nejust līdzīgu ganu lielajam priekam. Lai arī kopš tā brīža līdz Tumšā laikmeta beigām vēl jāpaiet gandrīz 2000 gadiem, tomēr jaunā gaisma uz Zemes ir iedegusies, un tai būs augt. Pēc 30 gadiem Jēzus no Jāņa Kristītāja saņems kristīšanas rituālu Jordānas upē, un tajā mirklī viņā iemājos Kristus, Logoss, Dieva dēls. Dievišķā būtne – Kristus – savienosies ar cilvēku – Jēzu. Debesis un Zeme apvienosies vienā būtnē, un tādejādi tiks ielikts pamats Zemes un cilvēces apgrošanas procesam. Vēl pēc 3 gadiem, izgājis cauri Golgātas mistērijai, Kristus savienosies

ar Zemi, lai kļūtu par tās miesu, dvēseli un garu, lai uz visiem laikiem paliktu saistīts ar Zemes cilvēci kā tās Dziedinātājs, palīgs un neizsīkstošs jaunas dzīvības avots: **“Es esmu ar jums visas dienas līdz pasaules galam!”** Tie visi ir notikumi, kuru jēgu un nozīmi mums atklāj antroposofija, un, pirmām kārtām, tā parāda, ka šis ir absolūti vienreizējs un visā cilvēces evolūcijā svarīgākais garīgi-fiziskais notikums, kas apturēja Zemes un cilvēces bojāejas procesu un sniedza tai tālākas attīstības iespēju. Pēc pirmajiem Vasarsvētkiem šī labā vēsts visai pasaulei tika sludināta kā Jauna laikmeta un jaunu iespēju sākums. Tā balstījās Kristus vārdos: **“Es daru visu jaunu!”** Ko tas nozīmē? Vai tas attiecas arī uz mums? Vai mēs varam to ne tikai zināt, bet arī piedzīvot?

“Pasaules dzīve pašos tās pamatos jānodibina no jauna.”

Rūdolfs Šteiners,
no uzrunas antroposofiski-pedagoģiskas konferences dalībniekiem
1924. gada 20. jūlijā

KĀDĒĻ VISS JĀDARA JAUNS?

Logos ir vārds, ideja, mūsu kosmosa pamatā esošā gudrība. Un Logos ir Kristus. (skat. Jāņa ev. Prologu). Un Kristus ir Zemes un līdz ar to arī mūsu, cilvēku augstākais Es. Atrast Kristu nozīmē atrast sevi īsto. Pieņemt Kristu nozīmē uzmodināt sevī “labo gribu”, kas ir miera, satiecības un mīlestības avots.

Vecā pasaule gadu tūkstošiem tika būvēta ar spiedienu no ārpuses. Logosa ideja neaptveramu laiku gaitā pamazām tika saspiesta līdz tās materiālai izpausmei. Viss, ko mēs redzam sev apkārt un sevī kā minerālās vielas, ir šī spiediena rezultāts – faktiski matērijā sagūstītais gars. Dvēseliski tas pats spiediens izpaudās dažādos likumos, baušļos, paražās, tikumu kodeksos, kuru izpilde no cilvēka tika pieprasīta no ārpuses, par nepaklausību viņš tika sodīts. Arī gars piedzīvoja šo spiedienu, kamēr cilvēka uzmanība arvien ciešāk pievērsās fiziskai pasaulei, tās izpētei un izmantošanai savu vajadzību apmierināšanai. Tas bija attaisnoti līdz tam mirklim, kad tika sasniegts dziļākais realizācijas punkts, ko Radītājs varēja atļauties, lai cilvēces attīstība varētu turpināties. Tas arī bija pirmās radīšanas mērķis: sevi apzinošs, bet savā apziņā pilnīgi brīvs no dievišķās vadības, tīrais ego, no Tēva mājām aizgājušais dēls, kurš savas tapšanas ceļā ir iztērējis visu tēva mantojumu un pamodās pie “cūku siles”. Tas ir cilvēka tēls ap laikmetu miju. Rūdolfs Šteiners saka: Ja tagad nenotiktu kāds “brīnums”, Zeme kopā ar visu radību būtu nolemta nāvei.

Un šajā brīdī uz Zemes parādās Kristus, iemājo vienā īpašā cilvēkā, piedzīvo viņā nāvi un to pārvar. Augšāmcēlies Kristus ir garīga, nemirstīga būtne, bet attiecībā uz viņu pašu tas nav nekas īpaši jauns. Viņš taču arī pirms parādīšanās uz Zemes bija nemirstīgs Saules gars. Tas, ko viņš piedzīvoja uz Zemes, bija viņa apzinātais upuris, ar kuru viņš radīja vienreizējo precedentu, kas pavēra Zemes cilvēcei jaunu perspektīvu, parādīja jaunu mērķi un jaunu iekšējo centienu virzienu – tieši pretēju līdzšinējam, kas veda cilvēku prom no Tēva mājām un ļāva pilnā mērā piedzīvot “pazudušā dēla” drāmu ar tās priekiem un ciešanām. Jaunais ceļš grib vest cilvēku atpakaļ uz “Tēva mājām”, bet lai viņš varētu to iet, viņam kardināli jāizmainās, jo tā vairs nebūs bezdomīga slīdēšana bezdibenī, bet gan pilnīgi apzināta kāpšana debesīs. Te vairs nederēs nekādi ego argumenti. Neviens nevicinās burkānu deguna priekšā

un nedzīs ar pātagu no pakaļas. Abi šie vecās pasaules argumenti drīzāk mainīsies vietām. Tikai iekšēja pārlicība par savu taisnību varēs turēties tiem pretī, “Kristus Es manī”.

Šī ir Golgatas mistērijas garīgā puse. Tobrīd to varēja uztvert tikai pavisam nedaudzi cilvēki, jo uz Zemes vēl valdīja Tumšais laikmets. Kristus veikuma tālu ejoša nozīme pastāvēja tajā, ka ar to tika radīts priekšnosacījums tam, lai pēc Tumšā laikmeta iztecēšanas šī labā vēsts varētu vēlreiz izskanēt atklāti, un uz Zemes būtu cilvēki, kuri varētu to apzināti uztvert un sākt īstenot:

Laikmetu mijā
Pasaules Gara gaisma
Ienāca Zemes būtības straumē;
Nakts tumsa
Izbeidza valdīt,
Dienas gaišā gaisma
Iestarojās cilvēku dvēselēs...

Lai šī vēsts aizdedzina arī mūsos labo gribu, kas ļaus mums radīt jaunu pasauli, kurā **“neviens nevarēs būt laimīgs, kamēr būs palicis kaut viens nelaimīgais”** (R. Šteiners par cilvēces nākotni).

VAI MĒS ARĪ VARAM TO DARĪT ?

Lai darītu jaunu, ir jāzina, kas ir vecais, jo jaunais ir jauns, tikai salīdzinot ar veco. Un, ja reiz **visam** jāklūst jaunam, tas nozīmē, ka **viss, kas pastāv šajā brīdī**, ir vecs, un tam jāatbrīvo vieta jaunajam. Kas tad ir tas, kas pastāv šajā brīdī?

Ja es paskatos sev apkārt – cik vien tālu sniedzas mana redze un domas – es varu teikt: Pasaule, kas plešas man apkārt, kurā es dzīvoju, ir ļoti daudzveidīga, vietām bezgala skaista, vietām visai briesmīga, un es nezinu, kā tas viss ir radies. Es esmu piedzimis šajā pasaulē, kāda tā tobrīd jau bija, un, ja kopš tā brīža tajā kaut kas arī mainījās, es nezinu, kā tas notika. Tas ļauj man secināt, ka kāda saprātīga būtne vai būtnes to visu, ieskaitot mani pašu, kāda es esmu šajā brīdī, ir radījušas bez manas ziņas; un tas viss ir vecais. Bet arī katrs nākamais mirklis, kas atnāk un aiziet, kaut ko radījis caur mani vai bez manas līdzdalības, tikai papildina šo veco pasauli. Tas nozīmē, ka vecais ir ne tikai tas, kas jau ir, bet arī viss, kas arvien vēl rodas bez manas apzinātas līdzdalības, viss, kas notiek it kā pats no sevis, pēc inerces, automātiski, nezināmu spēku stumts un bīdīts – tas viss pieder pie vecās pasaules, un šī vecā pasaule nepārprotami slīd bezdibenī. Kurš var apturēt šo kritienu? Kurš var reāli piešķirt pasaules attīstībai jaunu virzienu?

Vai tie nebija topošie skolotāji, kurus Rūdolfs Šteiners savas dzīves beigās uzrunāja ar vārdiem: **“Pasaules dzīve pašos pamatos jānodibina no jauna!”**⁵ Vai tie neesam arī mēs, kuriem liktenis ļāva satikties ar šī lielā Skolotāja vienreizējo mantojumu, caur kuru cilvēci vēl šodien uzrunā pats Kristus? Lai aizdedzinātu mūsu labo gribu, atliek izjust visu viņa vārdu nopietnību un dziļo traģiku. Viņš mācīja, ka kopš Golgātas notikuma cilvēcei ir uzdāvināts tas vienīgais spēks, kurš var reāli apturēt pasaulei draudošo bojāeju un ierosināt tās augšupeju. Šis spēks ir Kristus Es, kurš kopš pirmajiem Vasarsvētkiem dienu un nakti klusi klauvē pie

---

⁵ GA 217a, 20. Juli 1924.

mūsu sirds durvīm, saucot: "Mosties, ir jāķeras pie darba. Bez tevis neviens to neizdarīs. Tev ir viss, kas tam nepieciešams, tev tas tikai jāapzinās un jāpieņem lēmums. Tad Es būšu ar tevi jebkurā mirklī, jebkurā tavā domā un darbā. Bet zini: neviens nevar piespiest tevi to darīt; tu esi brīvs atvērt man savu sirdi vai noraidīt mani un atstāt visu, kā ir."

***

Tas bija ceļojums caur gada svēto laika posmu. Jāsaka, ka man tas nebija viegls, jo tas netika iepriekš saplānots, tādēļ katrs nākamais solis bija jāsatausta nākotnes tumsā ar iekšējā lukturīša gaismas staru. Un tas, kas no tā iznāca, man pašai ir noteiktā ziņā pārsteigums. Es pateicos tiem, kuri ir sekojuši man tik tālu, un priecātos, ja šeit izgaismotās domas uzmodināja jūsos daudzus nākamos jautājumus, kuri savukārt rosinās jūs meklēt uz tiem atbildes. Tas nozīmētu, ka jūs esat ceļā un priekšā gaida neskaitāmi atklājumi.